

Dosarul nr. 3ra-830/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (jud: O. Parfeni)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: N. Simciuc, V. Cotorobai, Iu. Cotruță)

ÎNCHEIERE

28 august 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Sveatoslav Moldovan

examinând admisibilitatea recursului depus de Plugari Natalia,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Plugari Natalia împotriva Consiliului și Primăriei or. Durllești, mun. Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea atribuirii în proprietate privată a cotei de teren echivalentă,

împotriva deciziei din 27 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul depus de Plugari Natalia, s-a casat hotărârea din 15 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și s-a pronunțat o hotărâre nouă de respingere a acțiunii ca neîntemeiată

c o n s t a t ă :

La 10 aprilie 2018 Plugari Natalia a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului și Primăriei or. Durllești, mun. Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea atribuirii în proprietate privată a cotei de teren echivalentă.

În motivarea acțiunii a indicat că este fiica și succesorul legal al averii lui Maxim Cotorobai, decedat la 10 noiembrie 1980, și a Ioanei Cotorobai, decedată la 21 martie 1991.

În anul 1947 părinții său au deținut în proprietate privată terenul cu suprafața de 3,6 ha, pe care au fost impuși să-l transmită în colhoz, în caz contrar urmau să fie supuși represiunilor politice.

Mama sa Cotorobai Ioana în anii 1947 – 1970 a lucrat în colhozul din or. Durllești și în această perioadă nu i-a fost atribuită cota de teren echivalentă și nici lotul de pământ ce i-a aparținut cu drept de proprietate privată cu suprafața de 3,6 ha nu i-a fost restituit, fapt ce se confirmă prin extrasele din arhivă, în special cu cartea de gospodărie nr. 1124 din 1947; copia adeverinței nr. 27/14 din 05 august 2014 și copia scrisorii nr. 8/4C-23 din 26 februarie 2013 a Direcției informații și evidențe operative a Ministerului Afacerilor Interne.

S-a adresat Consiliului și Primăriei or. Durllești, mun. Chișinău cu cerere privind restituirea terenului pe care părinții l-au deținut până în anul 1947 și emiterea deciziei

privind atribuirea terenului cu suprafața de 3,6 ha pe numele Ioanei Cotorobai, dar nu s-a soldat cu rezultat.

Prin hotărârea nr. 3-63/2017 din 05 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, s-a admis acțiunea intentată împotriva Consiliului și Primăriei or. Durlești, mun. Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ și s-a obligat Primăria or. Durlești, mun. Chișinău să includă în ordinea de zi a Consiliului or. Durlești, mun. Chișinău chestiunea cu privire la soluționarea cererii sale nr. 3693/16 din 15 noiembrie 2016 cu privire la atribuirea în proprietate privată a cotei de teren echivalentă cu suprafața de 3,6 ha. În rest, acțiunea în partea obligării emiterii deciziei de atribuire a terenului, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Consiliului or. Durlești, mun. Chișinău nr. 12 din 06 decembrie 2017, s-a respins cererea privind atribuirea în proprietate privată a lotului de teren agricol cu suprafața de 3,6 ha, din motiv că procesul de împrumut în conformitate cu art. 12 din Codul funciar a avut loc în perioada anilor 1991 – 1992, iar numele Cotorobai Ioana nu a fost depistat în anexele deciziilor de atribuire a cotei de teren echivalentă, fapt ce rezultă din răspunsul nr. 3153 a Serviciului municipal de arhivă Chișinău. Totodată, nu au fost prezentate acte confirmative prin care se atestă dreptul de proprietate a părinților săi asupra lotului de pământ solicitat.

La 07 martie 2018 s-a adresat Primăriei or. Durlești, mun. Chișinău cu cererea prealabilă nr. 578/18, solicitând anularea deciziei Consiliului or. Durlești, mun. Chișinău nr. 12 din 06 decembrie 2017.

Prin răspunsul nr. 494/18 din 19 martie 2018 a Primăriei or. Durlești, mun. Chișinău a primit refuz din motiv că conform deciziei Consiliului or. Durlești, mun. Chișinău nr. 12 din 06 decembrie 2017 soluționarea cererii sale nu a întrunit numărul necesar de voturi din partea aleșilor locali pentru a fi emisă o decizie în acest sens. Respectiv, atât Primăria or. Durlești, mun. Chișinău, cât și Consiliul or. Durlești, mun. Chișinău se află în imposibilitate să anuleze o decizie, care de fapt nici nu a fost adoptată.

Consideră Plugari Natalia că ilegal și neîntemeiat i s-a respins cererea, deoarece dreptul mamei sale Cotorobai Ioana la cota de teren echivalentă și la cota-parte valorică a apărut încă la data de 01 ianuarie 1992, care însă nu a putut fi realizat la acel moment în legătură cu survenirea decesului acesteia.

Conform art. 12 din Codul funciar, comisiile funciare stabilesc cota de teren echivalentă care se atribuie în proprietate privată membrilor de colhozuri, salariaților din sovhozuri și din secțiile de producere ale colegiilor agricole (zootehnice) sau din alte întreprinderi agricole, inclusiv pensionarilor din aceste unități economice, precum și persoanelor care au adus pământ în gospodăriile colective, dar nu lucrează în ele.

Prin actul administrativ contestat i-a fost lezat un drept recunoscut de lege, or, mama sa în perioada anilor 1947 - 1970 a fost membru de colhoz din or. Durlești, mun. Chișinău, a transmis în colhoz terenul pe care l-a deținut în proprietate privată și în perioada activității sale nu i-a fost atribuită cotă de teren echivalentă, respectiv ea în calitate de succesori legal al defunctei Cotorobai Ioana este îndreptățită să pretindă la restabilirea dreptului încălcat.

A cerut Plugari Natalia admiterea acțiunii, anularea pct. 12.19.1 din decizia nr. 12 din 06 decembrie 2017 a Consiliului or. Durlești, mun. Chișinău cu privire la atribuirea în proprietate privată a lotului de teren agricol cu suprafața de 3,6 ha, ca fiind neîntemeiat; obligarea Consiliului or. Durlești, mun. Chișinău să-i atribuie în proprietate privată cota de

teren echivalentă cu suprafața de 3,6 ha în temeiul art. 12 din Codul funciar și asigurarea executării deciziei Consiliului local de către Primăria or. Durlești, mun. Chișinău potrivit competenței.

Prin hotărârea din 15 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prima instanța a motivat hotărârea prin faptul că Consiliul și Primăria or. Durlești, mun. Chișinău la data de 06 decembrie 2017 nu au emis nicio decizie nr. 12 în privința reclamantei Plugari Natalia, prin care i s-a vătămât un drept recunoscut de lege.

Potrivit deciziei nr. 12 din 06 decembrie 2017 a Consiliului or. Durlești, mun. Chișinău, proiectul de decizie sub nr. 12.19.1 „a refuza solicitărilor Plugari Natalia privind atribuirea în proprietate privată a lotului de teren agricol cu suprafața de 3,6 ha”, care a fost supus votului, nu a întrunit numărul necesar de voturi pentru a fi adoptată o decizie în acest sens (f.d. 18).

Prin decizia din 27 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis din alte motive apelul depus de Plugari Natalia, s-a casat hotărârea din 15 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și s-a pronunțat o hotărâre nouă de respingere a acțiunii ca fiind neîntemeiată.

Instanța de apel a considerat eronată concluzia primei instanțe precum că la data de 06 decembrie 2017 Consiliul și Primăria or. Durlești, mun. Chișinău nu au emis nicio decizie nr. 12 în privința reclamantei Plugari Natalia, prin care i s-a vătămât un drept recunoscut de lege, or, pct. 12.19.1 al deciziei Consiliului or. Durlești nr. 12 din 06 decembrie 2017 „Cu privire la atribuirea în proprietate privată a lotului de teren agricol cu suprafața de 3,6 ha” se încadrează în noțiunea de act administrativ reglementată de Legea contenciosului administrativ.

Cu referire la temeinicia acțiunii, instanța de apel a stabilit următoarele.

Potrivit art. 12 din Codul funciar, toate operațiunile de atribuire a cotei de teren echivalentă s-au desfășurat ținându-se cont de situația de la 01 ianuarie 1992.

Autentificarea dreptului de proprietate asupra cotei de teren echivalentă se efectuează în baza hotărârii autorităților administrației publice locale prin eliberarea unui titlu ce confirmă acest drept.

Părinții Nataliei Plugari au decedat până la data de 01 ianuarie 1992, lui Maxim Cotorobai și Ioanei Cotorobai nu le-au fost atribuite în proprietate privată cotele de teren echivalente deținute în colhoz.

Plugari Natalia este succesorul legal al averii lui Maxim Cotorobai și Ioanei Cotorobai, însă nu poate invoca succesiunea atât timp cât nici părinții săi nu au deținut în proprietate privată terenul solicitat.

Mai mult ca atât, prin hotărârea nr. 3-63/2017 din 05 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, Primăria or. Durlești, mun. Chișinău a fost obligată doar să includă în ordinea de zi a Consiliului or. Durlești, mun. Chișinău chestiunea cu privire la soluționarea cererii Nataliei Plugari nr. 3693/16 din 15 noiembrie 2016 cu privire la atribuirea în proprietate privată a cotei de teren echivalente cu suprafața de 3,6 ha, dar nu să-i atribuie acesteia în proprietate privată cota respectivă de teren echivalentă.

A concluzionat instanța de apel că nu s-a constatat niciun temei legal de anulare a pct. 12.19.1 din decizia nr. 12 din 06 decembrie 2017 a Consiliului or. Durlești, mun. Chișinău „Cu privire la atribuirea în proprietate privată a lotului de teren agricol cu suprafața de 3,6 ha”, cu obligarea autorităților publice locale să-i atribuie Nataliei Plugari în proprietate

privată cota de teren echivalentă cu suprafața de 3,6 ha în temeiul art. 12 din Codul funciar.

Referitor la argumentul Nataliei Plugari că prin actul administrativ contestat i-a fost lezat un drept recunoscut de lege, având în vedere faptul că mama sa în anii 1947-1970 a fost membru de colhoz din or. Durlești, a transmis pământul ce l-a deținut în proprietate privată în colhoz și în perioada activității sale nu i-a fost atribuită cotă de teren echivalentă, iar ea în calitate de succesori legal al defunctei Cotorobai Ioana este îndreptățită să pretindă la restabilirea dreptului încălcat, instanța de apel a menționat că moștenitorul dobândește drepturile patrimoniale și obligațiile defunctului, cu excepția celor care prin natura lor sunt legate în mod inseparabil de persoana defunctului sau care, potrivit legii, nu se poate transmite de la o persoană la alta, însă dreptul de proprietate este un drept ce poate fi obținut personal.

La 13 mai 2019 Plugari Natalia, prin intermediul reprezentantului – avocatul Bumbu Adrian în baza mandatului seria MA nr. 1168557 din 07 februarie 2018, a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 27 februarie 2019, cu restituirea cauzei instanței de apel.

În susținerea recursului Plugari Natalia a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, indicând că Curtea de Apel Chișinău a examinat superficial prezenta speță, cu interpretarea și aplicarea eronată a normelor de drept material.

La 03 iunie 2019 în adresa Consiliului și Primăriei or. Durlești, mun. Chișinău a fost expediată copia recursului depus de Plugari Natalia, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referințelor, însă intimații nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prezentul litigiu a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din data de 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

Conform art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Conform art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, însă rezultând din aceeași normă legală, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va examina admisibilitatea cererii de recurs prin prisma prevederilor Codului de procedură civilă, având în vedere că prezenta procedură de contencios administrativ a fost inițiată până la intrarea în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Din materialele cauzei rezultă că copia deciziei din 27 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresă Nataliei Plugari la 25 martie 2019 (f.d. 109), însă nu se atestă date când a fost recepționată de către recurentă.

Concomitent, din conținutul cererii de recurs rezultă că decizia recurată a fost recepționată de către Natalia Plugari la 27 martie 2019.

Cererea de recurs a fost depusă la 13 mai 2019, adică în termenul prevăzut de lege.

Examinând temeiurile recursului depus de Natalia Plugari în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Plugari Natalia nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul depus se referă la dezacordul Nataliei Plugari cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al

Curții Supreme de Justiție precizează că în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă, însă din recursul depus nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Plugari Natalia.

În conformitate cu art. 193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ, art. 270, 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Natalia Plugari, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nicolae Craiu

Sveatoslav Moldovan